

Министарство просвјете и културе
Републике Српске

ПРОГРАМ
ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА

ПРОГРАМ

ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА

Програм полагања стручног испита за самосталан васпитно-образовни рад васпитно-образовних радника из члана 8. овог правилника састоји се од градива за практични дио и усмени дио испита, те представља оквир у којем ће се кретати испитна комисија.

I ПРАКТИЧНИ ДИО ИСПИТА

ТЕМАТСКИ ОКВИР ЗА ПИТАЊА НА ПРАКТИЧНОМ ДИЈЕЛУ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА ВАСПИТАЧЕ

1. Теоријске поставке развоја на којима може да буде засновано рано учење – филозофија раног учења
2. Циљеви раног учења
3. Дијете као актер сопственог развоја – унутрашња неравнотежа као покретач развоја
4. Надарена дјеца и дјеца са сметњама у развоју у предшколској установи
5. Средина и наслеђе као чиниоци развоја
6. Основна упоришта програма раног учења
7. Дијете као активан учесник програма
8. Средина као комплексан ослонац програма
9. Адаптација дјетета у новој средини предшколске установе и поступци васпитача и родитеља
10. Програмска оријентација система образовања
11. Концепције и врсте програма раног учења
12. Методичко моделовање активности предшколске дјеце
13. Програм предшколског васпитања и образовања у Републици Српској
14. Циљ, задаци, принципи и програмска оријентација система предшколског васпитања и образовања
15. Развојни и интегративни приступ у планирању, документовању, праћењу и вредновању васпитно-образовног процеса у предшколској установи
16. Садржаји програма предшколског васпитања и образовања према аспектима развоја
17. Физички раст и развој и дефинисани исходи
18. Социјално-емоционални развој и дефинисани исходи
19. Интелектуални развој и дефинисани исходи
20. Развој говора и комуникације и дефинисани исходи
21. Основне функције предшколске установе, врста и намјена
22. Организација живота и рада у предшколској установи
23. Неодвојивости његе, васпитања и образовања дјеце у јасличким васпитним групама
24. Карактеристике развоја, могућности и општа упоришта програма раног учења са дјецом јасличког узраста
25. Опште основе планирања рада у предшколској установи

26. Општи методички модел и фазе реализације програма
27. Актери планирања у предшколској установи
28. Врсте планирања и вођење педагошке документације и евиденције
29. Методе предшколског васпитања и образовања
30. Дефиниција и настанак метода раног учења
31. Дјечија игра као доминантна метода у предшколском васпитању и образовању
32. Значај игре и могућности њене примјене у предшколском учењу
33. Основна обиљежја и врсте дјечијих игара
34. Покретне игре
35. Игре маште или игре улога
36. Игре са готовим правилима (дидактичке игре)
37. Конструкторске игре
38. Аспекти развоја у контексту методе дјечије игре
39. Култивисање и организације дјечије игре
40. Дијете и лутка
41. Дјечији цртеж
42. Дијете и сликовница
43. Метода дјеловања специфично уређеном средином
44. Центри за учење: појам и основна обиљежја
45. Методичке специфичности центара учења у односу на традиционалну праксу предшколства
46. Улога васпитача и одраслих у дјечијој игри у центрима учења
47. Организација, опремање и припремање центара учења
48. Усмјеравање избора активности и култивисање интересовања дјеце
49. Васпитачи као посматрачи дјеце
50. Васпитачи као помагачи
51. Васпитачи као евалуатори
52. Рад васпитача у условима у мјешовитим узрасним групама
53. Тимски рад васпитача и учешће у организацији свечаности и манифестација
54. Васпитач и агресивно дијете
55. Васпитач и повучено дијете
56. Комуникацијске вјештине васпитача
57. Партнерство предшколске установе и породице
58. Улога васпитача у партнерству са породицом
59. Принципи, методе, облици и садржаји сарадње и партнерства

ТЕМАТСКИ ОКВИР ЗА ПИТАЊА НА ПРАКТИЧНОМ ДИЈЕЛУ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА СТРУЧНЕ САРАДНИКЕ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

1. Основна обиљежја Програма предшколског васпитања и образовања
2. Задаци и послови стручног сарадника
3. Развојни и интегративни приступ у планирању, документовању и вредновању васпитно-образовног процеса у предшколској установи
4. Вођење педагошке документације и евиденције
5. Истраживање као нови начин стручног усавршавања васпитача и унапређивања васпитно-образовне праксе

6. Стручни сарадник и пријем дјече у предшколску установу
7. Праћење напредовања дјече и стручна помоћ у раду са дјецом
8. Активности у раду с дјецом и примјена у планирању и документовању
9. Партнерство са породицом и како га развијати
10. Дјечја игра
11. Анализа дјечијег цртежа у програму и евалуација програма рада с дјецом у предшколској установи
12. Развијање посебних програма у предшколској установи
13. Обогаћивање живота дјече и одраслих у предшколској установи
14. Унапређивање комуникације у предшколској установи
15. Тимски рад у процесу унапређивања васпитно-образовног процеса у предшколској установи и учешће у организацији свечаности и манифестација
16. Идентификација и рад са надареном дјецом
17. Идентификација и рад са дјецом са сметњама у развоју
18. Стручни сарадник у функцији унапређивања, планирања и вредновања програма рада с дјецом
19. Процењивање развоја дјече у предшколској установи у функцији развоја програма с дјецом
20. Значај лутке у препознавању потреба дјетета у предшколској установи и терапијски приступ
21. Значај емоционално-социјалне климе у предшколској установи
22. Задаци и активности стручног сарадника при прелазу дјетета из предшколске установе у школу

II ТЕМАТСКИ ОКВИР ЗА ПИТАЊА НА УСМЕНОМ ДИЈЕЛУ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ РАДНИКЕ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

1. Основи уставног уређења БиХ

- Устав БиХ – Општи оквирни споразум за мир у БиХ – Анекс 4,
- Надлежност институција БиХ,
- Парламентарна скупштина БиХ (Представнички дом и Дом народа – избор, мандат, састав, начин одлучивања и надлежности),
- Предсједништво БиХ (избор, мандат, састав и надлежности),
- Савјет министара БиХ (именовање, мандат, састав и надлежност),
- Уставни суд БиХ.

2. Основи уставног уређења Републике Српске

- Устав Републике Српске,
- Законодавна власт – Народна скупштина Републике Српске (именовање, мандат, састав и надлежност),
- Извршна власт – Влада Републике Српске (састав, избор, одлучивање о виталним интересима и овлаштења премијера, овлаштења министара, мандат и надлежности),
- Судска власт Републике Српске – врсте судова, именовање судија,
- Јединица локалне самоуправе – начелник/градоначелник (избор, мандат, надлежности), Скупштина,

- Држављанство БиХ и Републике Српске (стицање држављанства, престанак држављанства),
- Омбудсман за дјецу Републике Српске.

3. Законски и подзаконски прописи из области предшколског васпитања и образовања и општи акти установе

- Право дјетета на образовање,
- Циљеви и задаци предшколског васпитања и образовања,
- Оснивање и престанак рада предшколске установе,
- Организација и рад предшколске установе,
- Програм предшколског васпитања и образовања,
- Упис дјете у предшколску установу,
- Васпитање и образовање дјете са сметњама у развоју,
- Савјет родитеља,
- Педагошка документација и евиденција,
- Запослени у предшколској установи,
- Заснивање и престанак радног односа у предшколској установи,
- Стручно усавршавање и напредовање васпитача и стручних сарадника,
- Управљање и руковођење предшколском установом и процедура избора органа управљања и руковођења,
- Стручни органи у предшколској установи,
- Општи акти у предшколској установи,
- Финансирање предшколске установе,
- Управни надзор над законитошћу рада предшколске установе,
- Стручни надзор,
- Инспекцијски надзор васпитања и образовања,
- Казнене одредбе.

III ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРАКТИЧНИ ДИО СТРУЧНОГ ИСПИТА

1. Банђур, В. и Кундачина, М. (2005) *Методолошки практикум – вежбе из методологије педагошког истраживања*, Ужице: Учитељски факултет.
2. Банђур, В. и Поткољак, Н. (1999) *Методологија педагогије*. Београд: Савез педагошких друштава Југославије.
3. Branković, D., Ilić, M. (2003). *Osnovi pedagogije*. Banja Luka: Komesgrafika.
4. Vigotski, L. (2005). *Dečija mašta i stvaralaštvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
5. Грандић, Р. (2001). *Породична педагогија*. Нови Сад: Филозофски факултет.
6. Каменов, Е. (1997). *Модел основа програма васпитно-образовног рада са предшколском децом*. Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду. Републичка заједница виших школа за образовање васпитача.
7. Kamenov, E. (1999). *Predškolska pedagogija*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava.
8. Kamenov, E., Spasojević, P. (2008). *Predškolska pedagogija: udžbenik za studente i priručnik za vaspitače*. Bijeljina: Pedagoški fakultet.

9. Klemenović, J. (2009). *Savremeni predškolski programi*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanja vaspitača, Vršac.
10. Mužić, V. (1982). *Metodologija pedagoškog istraživanja*. Sarajevo: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
11. Olport, G. V. (1991). *Sklop i razvoj ličnosti*. Bugojno: PIP "Katarina".
12. Pijaže, Ž., Inhelder, B. (1978). *Intelektualni razvoj deteta*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
13. Rot, H. (1987). *Општа психологија*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
14. Спасојевић, П. (2003). *Игра и рано учење – програми раног учења усмјерени на дијете*. Српско Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.
15. Спасојевић, П., Николић, С. (2006). *Основе програма предшколског васпитања и образовања – експериментална верзија*, Бања Лука: Министарство просвјете и културе Републике Српске.
16. Спасојевић, П. (2013). *Методика предшколског васпитања и образовања*. Бања Лука: Нова школа плус.
17. Спасојевић, П., Прибишев Белеслин, Т., Николић, С. (2007) *Програм предшколског васпитања и образовања*. Министарство просвјете и културе Републике Српске, Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.
18. Stojaković, P. (2012). *Prvih šest godina*. Banja Luka: Grafid.
19. Suzić, N. (2005). *Pedagogija za XXI vijek*. Banja Luka: TT-centar.
20. Fulgosi, A. (1983). *Psihologija ličnosti*. Zagreb: Školska knjiga.

IV ЛИТЕРАТУРА ЗА УСМЕНИ ДИО СТРУЧНОГ ИСПИТА

1. Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 31/02 и 31/03),
2. Устав БиХ (Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини – Анекс IV),
3. Закон о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 119/08 и 1/12),
4. Закон о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник Републике Српске", број 79/15),
5. Закон о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", бр. 68/07 и 109/12),
6. Закон о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 01/16),
7. Посебни колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 70/16),
8. Закон о Омбудсману за дјецу Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 103/08 и 70/12).

НАПОМЕНА: За правилнике и остале подзаконске акте који су донесени у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник Републике Српске", број 79/15), нису наведени тачни извори ("Службени гласник Републике Српске"), због могућности да се исти могу мијењати и допуњавати, односно доносити нови законски и подзаконски акти. Приправници су обавезни те документе проучити у њиховој основној форми, а затим све измјене и допуне које се на исте односе, који су им доступни у предшколској установи.